

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број 118-0-Кжк-09-000 002
Бањалука, 18.3.2009. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Драгомира Миљевића као предсједника вијећа, Горане Микеш и Слободана Милашиновића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптужених Ж. Ц. и Н. В., због кривичног дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, након одржаног усменог и јавног претреса коме су присуствовали, републички тужилац мр Ненад Врањеш, оптужени Ж. Ц. и његов бранилац, адвокат Ж. Б. из Б. Л., оптужени Н. В. и његови браниоци, адвокати М. Б. и В. Р. из Б. Л., донио је дана 18.3.2009. године, а дана 19.3.2009. године јавно објавио

ПРЕСУДУ

Оптужени Ж. Ц., син Ђ. и Б. П., рођен 10.4.1954. године у Б., општина Л., гдје је и настањен, ЈМБГ: ..., Србин, држављанин РС и БиХ, каменорезац, запослен у властитој Каменорезачкој радњи у Б., писмен са завршеном школом ученика у привреди, ожењен, отац двоје пунољетне дјеце, војску служио 1976/77 годину, нема чина, посједује властиту кућу и 11 дунума земље, власник Каменорезачке фирме са мјесечним бруто примањем од 15-20.000,00 КМ, посједује теретно возило “Там” и путничко возило марке “Мерцедес”, био у притвору од 27.5. до 27.6.2008. године, сада на слободи

Оптужени Н. В., звани Н., син Б. и Д. В., рођен 12.3.1950. године у Б., општина Л., настањен у Б. Л., ул. ... бр. ... ЈМБГ: ..., Србин, држављанин РС и БиХ, угоститељ, власник угоститељског објекта у Б. Л. у улици ..., писмен са завршеном вишом комерцијалном школом, отац двоје пунољетне дјеце, војску одслужио 1969. године има чин резервног војног старјешине-водник, посједује властиту породичну кућу, угоститељски објекат, 25 дунума земље, путничко возило “Голф 5”, мјесечно остварује приход од 1.000,00 КМ, неосуђиван, налазио се у притвору од 27.5. до 27.6.2008. године, сада на слободи

КРИВИСУ

Што су:

У временском периоду од јула 2007. године до половине маја 2008. године у Б. Л., у изнајмљеном стану у ул. ... бр. ..., оптужени Ж. Ц. преко осуђеног Д. Т. склопио познанство са оштећеном млдб. Ј. С. рођеном 12.7.1992. године ради задовољења полног нагона у више наврата, због недовољне

душевне развијености, поремећаја у психолошком профилу те недовољне социјално-емоционалне зрелости оштећене као петнаестогодишње адолосцентнице, као и односа велике несразмјере, у животној доби и физичкој снази у односу на животну доб и узраст оштећене, сам и са оптуженим Н. В. ради задовољења његовог полног нагона, извршио обљубу и друге полне радње над оштећеном која због наведеног емоционално-психолошког и душевног стања и животне доби није била стварно способна за вољни сексуални чин и давања вољног отпора за полне радње извршене на противприродан и нарочито понижавајући начин, тако што је задовољавајући свој полни нагон од млдб. оштећене императивно захтјевао да пред њим у вагину ставља направу вибратор, што је она и учинила, захтјевао од ње сексуалне односе са другим лицем и са њим истовремено, сљедом чега је заједно са оптуженим Н. В. у његовој присутности вршио обљубу над оштећеном тако што је оптужени стављао свој пенис у уста млдб. оштећене ради задовољења свог полног нагона, потом у присутности оптуженог В. вршио обљубу стављајући свој пенис у вагину оштећене, а оптужени Н. В. у његовој присутности вршио обљубу и полне радње над оштећеном, да би оптужени В. након тога у више наврата вршио обљубу и друге полне радње на противприродан и понижавајући начин над оштећеном, при чему је у једном наврату захтјевао од оштећене вршење противприродних полних радњи на насилан начин, ради задовољења свог полног нагона стављао механичку справу вибратор у анални отвор млдб. оштећене, а након што су на предметни начин изазвани болови код оштећене која се оваквим полним радњама противила, извршио обљубу над оштећеном, те у наведеном периоду у више наврата на различити противприродан начин вршио обљубу над оштећеном у присутности другог лица Г. Р.,

Дакле, извршили обљубу и другу полну радњу над другим лицем искористивши недовољну душевну развијеност усљед које то лице није способно за отпор, а дјело је почињено према малољетном лицу и на нарочито понижавајући начин

Чиме су починили кривично дјело обљубе над немоћним лицем из члана 194. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, па их суд за почињено дјело примјеном одредаба члана 38. тачка 2. и члана 39. став 1. тачка 3. Кривичног закона Републике Српске,

ОСУЂУЈЕ

ОПТУЖЕНОГ Ж. Ц. на казну затвора
у трајању од 6 (шест) мјесеци

ОПТУЖЕНОГ Н. В. на казну затвора
у трајању од 1 (једне) године

На основу члана 44. став 1. Кривичног закона Републике Српске, оптуженима се у изречену казну урачунава вријеме проведено у притвору од 27.5. до 27.6.2008. године.

На основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку оптужени су дужни солидарно платити трошкове кривичног поступка у износу од 420,00 КМ, те на име паушала сваки по 200,00 КМ, а све у року од 15 дана под пријетњом извршења.

На основу члана 108. став 3. Закона о кривичном поступку млдб. оштећена Ј. С. се са имовинско-правим захтјевом у цјелини упућује на парницу.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 000 015 08 К од 28.10.2008. године оглашени су кривим оптужени Д. Т., због кривичног дјела трговине људима ради вршења проституције из члана 198. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), а оптужени Ж. Ц. и Н. В. због кривичног дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став 1. КЗ РС, па су за та дјела осуђени, Д. Т. на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 6 (шест) мјесеци, Ж. Ц. на казну затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци, а Н. В. на казну затвора у трајању од 1 (једне) године.

Поводом жалби Окружног тужиоца и бранилаца оптужених против те пресуде, овај суд је пресудом број 118-0-Кж-08-000 216 од 22.1.2009. године одбио жалбе окружног тужиоца и браниоца оптуженог Д. Т. и у дијелу који се односи на овог оптуженог потврдио првостепену пресуду, док је уважавањем жалбе окружног тужиоца и бранилаца оптужених Ж. Ц. и Н. В. укинуо ту пресуду у дијелу који се односи на ове оптужене и у том дијелу одредио одржавање претреса пред овим судом.

У наставку претреса пред овим судом, поновљен је доказ саслушањем клиничког психолога мр Н. С., док су остали докази проведени пред првостепеним судом прихваћени као доказни материјал у складу са одредбом члана 323. став 2. Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП). Након тога на претресу пред овим судом републички тужилац је прецизирао оптужницу на начин описан у изреци ове пресуде, те радње оптужених правно квалификовао као кривично дјело обљубе над немоћним лицем из члана 194. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС.

Оцјеном свих проведених доказа на начин који прописује одредба члана 287. став 2. ЗКП-а суд је утврдио чињенично стање као у изреци ове пресуде и у поступању оптужених нашао сва битна обиљежја кривичног дјела које им је стављено на терет прецизираном оптужницом.

Релевантна чињенична утврђења из изреке ове пресуде, заснована су прије свега на исказу млдб. оштећене Ј. С. саслушане у својству свједока на главном претресу пред првостепеним судом, а потом и на исказу свједока Б. М., Д. Б., Ј. С.1, Г. Р. и Е. Ј., те налазу и мишљењу вјештака клиничког психолога мр Н. С. и исказу који је овај вјештак дао на главном претресу пред првостепеним судом и на претресу пред овим судом. Што се тиче материјалних доказа суд је цијенио извјештај Центра за ... општине Г. за оштећену Ј. С., потврде на одузете

ствари (вibrator), записник о препознавању и фотодокументацију препознавања оптужених од стране оштећене.

Сви ти докази појединачно и у међусобној повезаности дали су овом суду поуздан основ за коначан закључак да су оптужени у вријеме, на начин и под околностима описаним у изреци ове пресуде над оштећеном вршили обљубу и предузимали према њој друге полне радње описане у изреци те пресуде од којих су неке извршене и на противприродан и нарочито понижавајући начин. Ово се односи на задовољавање полног нагона оптуженог Ц. на начин да је од оштећене захтјевао да пред њим у вагину ставља нараву vibrator што је она и учинила, те је од исте захтјевао да сексуалне односе има и са њим и са другим лицем истовремено уз све то утврђена је и велика несразмјера у животној доби и физичкој снази оштећене у односу на животну доб оптужених. Vibrator је користио и оптужени Н. В. Све те утврђене чињенице, када је о реалној дјелатности оптужених ријеч нису доведене у сумњу ниједним доказом одбране, јер одбрана и није изводила доказе на главном претресу пред првостепеним судом. Одбрана је наиме пошла од тезе коју је заступала у поступку пред првостепеним судом, а и у жалби против првостепене пресуде да оштећена Ј. С. у вријеме када су према њој предузимане радње садржане у изреци ове пресуде била старија од 14 година, дакле да није била лице млађе од 14 година (дијете), па да слиједом тога у поступању оптужених нису садржана обиљежја кривичног дјела које им је стављено на терет потврђеном оптужницом од првостепеног суда.

Такав став одбране је прихватио овај суд и укинуо првостепену пресуду у дијелу који се односи на оптужене Ц. и В., те у наставку претреса пред овим судом поновним саслушањем вјештака клиничког психолога мр Н. С. оцјењујући тај налаз и исказе које је вјештак дала на главном претресу пред првостепеним судом и на претресу пред овим судом, утврдио да је млдб. Ј. С. у вријеме када су према њој предузимане сексуалне и друге полне радње била лице недовољне душевне развијености, као и недовољне социјално-емоционалне зрелости и да због таквог стања личности није била способна да схвати значај ни посљедице радњи које се према њој предузимају. Наиме, према исказу вјештака оштећена је у доби средње адолесценције, јер у вријеме извршења дјела није навршила 15 година и таква лица не могу самостално одлучивати о ступању у полне односе јер нису довољно психички зрела, без обзира што је оштећена физички развијена и одговара узрасту лица од 15-19 година. Вјештак је детаљно објаснила психички развој оштећене који се одвијао у породици које су чиниле мајка, бака и дјед, а не и отац и да се све то одразило на њен психички развој и емоционалну зрелост. Оштећена је по својој емоционалној зрелости ближе зрелости дјетета, а не лица старијег од 14 година. Уз врло исцрпна објашњења и одговарајући на питања суда вјештак је појаснила да су појмови недовољне психичке зрелости и недовољне душевне развијености синоними, дакле да су у садржајном смислу појмови истог значења. Осим тога и конкретни примјери понашања оштећене указују на тачност коначног закључка вјештака да је оштећена лице недовољно душевно развијено. На то указује и њезино понашање у ситуацији када се нашла у друштву са оптуженим Ж. Ц. у изнајмљеном стану у ул. ... бр. ... и када је била гола, па када је у стан улазио оптужени В., пришла и отворила врата, а није ни знала ко ће ући у стан. Други случај био је када је оштећена са својим младићем дошла у угоститељски објекат С. власништво оптуженог В., а то је било 31/1. јануар 2008. године иза

поноћи, накратко је напустила тај објекат оставивши младића, а онда је имала полни однос са оптуженим В. у просторији поред тога објекта. Такво понашање оштећене је заиста тешко прихватити као рационално, што уз детаљан налаз и мишљење вјештака мр Н. С. и исказе које је вјештак дала, потврђује исправност закључка вјештака да је оштећена заиста лице које није довољно душевно развијено.

Код кривичног дјела обљубе над немоћним лицем из члана 194. став 1. КЗ РС, радње извршења су прописане алтернативно, па то дјело постоји када се над другим лицем изврши обљуба или друга полна радња искориштавањем душевног обољења, недовољне душевне развијености, друге душевне поремећености, немоћи или каквог другог стања тог лица, усљед којег оно није способно за отпор. У конкретном случају оштећена је лице недовољне душевне развијености и због таквог стања она није била способна за отпор. Овдје није ријеч о физичком отпору већ немогућности пружања отпора због стања у коме се налазила, и због којег није могла схватити значај и посљедице полног односа и других полних радњи које оптужени према њој предузимају. Стога она и није могла пружити отпор оптуженима.

Како су те радње предузете према оштећеној која је у вријеме предузимања истих имала непуних 15 година, дакле била је малолетно лице те како неке од предузетих радњи имају карактер понижавајућих, у поступању оптужених на начин описан у изреци ове пресуде садржана су сва битна обиљежја кривичног дјела обљубе над немоћним лицем из члана 194. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС.

Суд је одбио приједлог одбране за извођење доказа прибављањем налаза и мишљења вјештака неуропсихијатра, оцјенивши да је извођење тога доказа непотребно, јер из налаза и мишљења вјештака клиничког психолога мр Н. С. и исказа које је дала на главном претресу пред првостепеним, а и на претресу пред овим судом произилази да је питање недовољне душевне развијености, нарочито када се ради о адолесцентима и процјена душевне развијености адолесцената и у домену вјештачења вјештака специјалисте клиничког психолога.

Оптужени су знали да је оштећена малолетно лице, она је то оптуженом Ц. непосредно саопштила када му је рекла да је девети разред основне школе, а оптужени В. је то сазнао током контаката које је са њом у више наврата остваривао код вршења полног односа и других радњи. Стога су обојица оптужених поступали са директним умишљајем који обухвата свијест да обљубу и друге полне радње врше према малолетном лицу.

Не налазећи околности које би искључивале кривичну одговорност оптужених, суд их је за почињено дјело огласио кривим.

При одмјеравању казне оптуженом Ц. овај суд је цијенио све олакшавајуће околности које је цијенио и првостепени суд а посебно околност да је он са оштећеном имао два сексуална односа и да је исту касније избјегавао, схвативши у шта се упустио са малолетним лицем. Цијенећи све те околности као олакшавајуће а у одсуству отежавајућих полазећи од сврхе кажњавања која се казном треба постићи, суд је оцијенио да се на страни овог оптуженог стичу особито олакшавајуће околности које оправдавају изрицање мање казне од

законом прописане, па му је примјеном одредаба члана 38. тачка 2. и члана 39. став 1. тачка 3. КЗ РС изрекао казну затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци, налазећи да се мјером изречене казне на оптуженог може довољно поправо дјеловати да убудуће не чини оваква нити слична кривична дјела.

Опредјељујући се за мјеру казне оптуженом В. суд је такође цијенио све олакшавајуће околности које је цијенио и првостепени суд, с тим да је посебно цијењена околност да је он више пута и у дужем временском периоду имао полне односе и вршио и друге полне радње према оштећеној, па будући да на страни оптуженог нема отежавајућих околности, суд је оцјенио да се и ублаженом казном на овог оптуженог може довољно поправно дјеловати да убудуће не чини оваква а нити слична кривична дјела може остварити сврха кажњавања, због чега му је изрекао казну затвора у трајању од 1 (једне) године, налазећи да је мјера изречене казне у свему примјерена тежини почињеног дјела, степену кривичне одговорности оптуженог и околностима под којима је дјело почињено.

Оптуженима је у изречену казну урачунато вријеме проведено у притвору од 27.5. до 27.6.2008. године а на основу члана 44. став 1. КЗ РС.

На основу члана 99. став 1. ЗКП-а, суд је оптужене обавезао да солидарно плате трошкове кривичног поступка у износу од 420,00 КМ који износ чине трошкови настали у поступку пред првостепеним судом у износу од 370,00 КМ те износ од 50,00 КМ за приступ на претрес пред овим судом који ће бити исплаћен вјештаку мр Н. С. Висина паушалног износа за сваког оптуженог сразмјерна је трајања поступка, сложености предмета и имовном стању оптужених.

Како је мајка оштећене Р. В., као законска заступница млдб. оштећене поставила имовинско-правни захтјев, а тај захтјев није специфицирала ни у износу ни по основима, расправљање о таквом захтјеву није било могуће у овом поступку, па је суд оштећену упутио да имовинско-правни захтјев на основу члана 108. став 3. ЗКП-а у цјелини остварује у парници.

Из свих наведених разлога одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар

Предсједник вијећа

Софија Рибич

Драгомир Миљевић

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић